

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Fortuna Bediaga Solaegi

*Amorebieta-
Etxano, Bizkaia
(1919-2009)*

Aurkibidea

Biografia

Zornotzako Bernagoitiko auzoan jaio zen 1919an. Mojekin lanean ibili da dirueske, misioetako antolakuntzan laguntzan, eskoletako jangelan eta Bernagoitiko serora edo sakristaua izan da. Bernagoitiako bizimoduaz, elizaz, ohiturez, gerra garaiaz eta bestelako kontuez aritu da. *Iraleko ikasleek 1986 eta 1989. urteetan egin zizkioten elkarrizketak.*

Zintak

AMO-167

- **Proiektua:** Fondo partikularrak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Egiluz, Marisa
- **Data:** 1986-06-23
- **Iraupena:** 18 min
- **Euskarria:** Audio Analog
- **Kodifikatzailea:** Agirrebeña, Aintzane
- **Emalea:** Egiluz, Marisa

AMO-176

- **Proiektua:** IRALeren Bizkaiera Bilduma
- **Elkarrizketatzailea(k):** Agirresarobe, Kolesti
- **Data:** 1989-02-10
- **Iraupena:** 121 min
- **Euskarria:** VHS Standard
- **Kodifikatzailea:** Sapsootham, Itziar

Pasarteak

1. Karlistada sasoian ihesean ibili ziren auzokoen kontuak

- **Erref:** AMO-167/002
- **Iraupena:** 0:03:19. **Hasi:** 00:03:51. **Bukatu:** 00:07:10
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Politika » Jarrera politikoak » Karlismoa, liberalismoa

Laburpena:

Familia batean batzuk karlistak eta besteak liberalak omen ziren. Kartzelatik ihes egin ostean, nondik nora ibili ziren azaltzen du. Azkenean Frantzia aldera ihes egin omen zuten. Gerora Australiatik idatzi omen zuten ondo zeudela esaten.

2. Pierola Gasteizko obispoa Bernagoitira

- **Erref:** AMO-167/003
- **Iraupena:** 0:01:16. **Hasi:** 00:07:10. **Bukatu:** 00:08:26
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizarekin lotutako pertsonak

Laburpena:

Bere izebak Bernagoiti "república independiente" zela esaten omen zuen. Abaderik ere ez omen zuten nahi. Behin Pierola Gasteizko obispoa etorri zela kontatzen du; Bernaraino kotxean eta handik gora, galtzadatik, astoan.

3. Bernako galtzada auzolanean garbitzen zen

- **Erref:** AMO-167/004
- **Iraupena:** 0:01:21. **Hasi:** 00:08:26. **Bukatu:** 00:09:47
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Auzokoen arteko harremana
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Bideak

Laburpena:

Bernatik Bernagoitirako galtzada. Gaur egun zati bat itxita dagoela dio. Garai batean auzolanean garbitzen zen urtero eta Udalak "errazioa" ematen zuen gero. Errepidea egin zenean, jada inork ez zuen galtzadaren ardurarik hartzen.

4. Maistra onak izan zituen; Doña Felisa eta Doña Lola

- **Erref:** AMO-176/003
- **Iraupena:** 0:03:32. **Hasi:** 00:01:18. **Bukatu:** 00:04:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak

Laburpena:

Hamabost urtera arte eskolan ibili zen. Gerra aurretik maisuak zituzten eta ostean, maistrak. Andikonara joan zen eskolara eta Doña Felisa Fernandez eta Doña Lola maistrak gogoratzen ditu. Doña Felisak arazoak izan zituen errepublikazalea zelako eta Andikoara eraman zuten lanera. Fortunari eskatzen zion batzuetan bere partez lanera joatea.

5. Pedro, Bernagoitiko maisua

- **Erref:** AMO-176/004
- **Iraupena:** 0:02:50. **Hasi:** 00:04:50. **Bukatu:** 00:07:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak

Laburpena:

Pedro maisuari buruz hitz egiten du. Ikasleak, Zornotzatik Bernagoitira joaten ziren. Maisua eta barberua zen. Beste maisu batzuei buruz hitz egiten du.

6. Garai bateko ikas-materialak

- **Erref:** AMO-176/005
- **Iraupena:** 0:01:29. **Hasi:** 00:07:40. **Bukatu:** 00:09:09
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:

1923an eraiki zen eskola Bernagoitian eta lehenengo maistra, Doña Nicolasa Aizpurua. Ikasmateriala: entziklopediak, atlasak, liburuak. Garai batean 7 urterekin hasten ziren haurrak eskolan, baina Fortuna 5 urterekin hasi zen.

7. Primo de Rivera garaiko eskolako kantak

- **Erref:** AMO-176/006
- **Iraupena:** 0:01:44. **Hasi:** 00:09:09. **Bukatu:** 00:10:53
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra aurea » 1923-1931: Primo de Rivera
- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Ume kantak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:

Errepublikaren garaian, eskolan gaztelaniazko abestiak kantatzen zituzten. Mota ezberdinetakoak zeuden: klasera sartzekoak, patiora ateratzekoak, ixilik egotekoak, klase amaierakoa...

8. Auzo eskolako maistraren metodologia

- **Erref:** AMO-176/007
- **Iraupena:** 0:02:07. **Hasi:** 00:10:53. **Bukatu:** 00:13:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:

Errepublikaren aurretik, 65 ume zeuden eskolan Bernagoitian eta maistra Felisa Fernandez zen. Adin ezberdinetako haurrek elkarrekin ikasten zuten. Nola irakasten zuen azaltzen du Fortunak.

9. Doña Felisa Fernandez maistra

- **Erref:** AMO-176/008
- **Iraupena:** 0:01:14. **Hasi:** 00:13:00. **Bukatu:** 00:14:14
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:

Eskolan oso ondo egon zen Fortuna Bernagoitian. Oso maistra onak izan zituzten. Doña Felisa Fernandez maistrak, ikasketak Salamancan egin zituen.

10. Bernagoitiko eskola itxi zenean

- **Erref:** AMO-176/010
- **Iraupena:** 0:03:12. **Hasi:** 00:14:30. **Bukatu:** 00:17:42
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:

Bernagoitiko eskola itxi zenean, protesta asko egon ziren auzotarren artean. Alkateak sinadurak ere batu zituen. Ez du uste eskola pribatura joan zirenak hezkuntza hobeagoa izan dutenik.

11. Eskola publiko eta pribatuak

- **Erref:** AMO-176/011
- **Iraupena:** 0:01:48. **Hasi:** 00:17:42. **Bukatu:** 00:19:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:

Eskola publiko eta pribatuei buruz hitz egiten du. Garai bateko Zornotzako eskola publikoko zuzendariak Manolo zuen izena eta Zamorakoa zen. Fortunak eskolan lan egin du, jantokiko antolakuntza eramaten.

12. Zornotzako auzoetatik eskolako autobusa

- **Erref:** AMO-176/012
- **Iraupena:** 0:01:53. **Hasi:** 00:19:30. **Bukatu:** 00:21:23
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Herria, azpiegitura » Garraioak » Autobusak

Laburpena:

Haurrak autobusez eskolara eramateko egiten zuten ibilbidea; Bernabeitia, Bernagoitia, San Miguel, Etxano, Boroa, Astape... Eubatik ere ikasleak joaten ziren. Eubako eskola.

13. Maistrak jo zionekoa

- **Erref:** AMO-176/014
- **Iraupena:** 0:01:54. **Hasi:** 00:21:29. **Bukatu:** 00:23:23
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Zigorrak

Laburpena:

Maistrak behin jo zion zigor modura. Bestelako zigorrak. Eskolan euskaraz egiteagatik ez zituzten inoiz zigortzen.

14. Soldaduak behi eta esneekin gelditzen ziren

- **Erref:** AMO-176/016
- **Iraupena:** 0:01:31. **Hasi:** 00:24:10. **Bukatu:** 00:25:41
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ihes egin beharra
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina

Laburpena:

Gerra garaian etxe bat zaintzeko eskatu zioten. Milizianoak heldu zirenean, behia hartu nahi izan zuten eta Fortunak aurre egin zien. Esne guztia hartu zuten. Ihes egin zuen Fortunak, beste batzuekin batera.

15. Durangotik Bernagoitira gerra garaian

- **Erref:** AMO-176/018
- **Iraupena:** 0:01:10. **Hasi:** 00:25:47. **Bukatu:** 00:26:57
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ihes egin beharra
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina

Laburpena:

Gerran, hainbat jende Bernagoitian geratu zen. Durangotik ihes egiten zuen jendea ere bertan geratzen hasi zen, bi fronteren artean. Behiak, txahalak, idiak, artoa... kendu zizkieten askori.

16. Elizan serora bezala

- **Erref:** AMO-176/020
- **Iraupena:** 0:01:53. **Hasi:** 00:27:02. **Bukatu:** 00:28:55
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizarekin lotutako pertsonak

Laburpena:

Elizan serora izan da Fortuna. Eliza atontzeaz eta garbitzeaz gain, abestu egiten zuen eta organo txikia ere jotzen zuen.

17. Elizako kantan gaztelaniaz frankismoan

- **Erref:** AMO-176/023
- **Iraupena:** 0:02:03. **Hasi:** 00:30:51. **Bukatu:** 00:32:54
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Bestelako kantan
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren jarrera
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizarekin lotutako pertsonak

Laburpena:

Arrazolatik etorritako abade baten kontuak. Frankismo garaian, elizako abestiak gaztelaniaz kantatu behar zituzten. Elizako kanta asko latinez dira.

18. Fraide organojolearen kontuak

- **Erref:** AMO-176/025
- **Iraupena:** 0:00:53. **Hasi:** 00:33:08. **Bukatu:** 00:34:01
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Bestelako kantan
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizarekin lotutako pertsonak

Laburpena:

Jatorriz Berrizkoa eta Santutxun organojolea den fraide baten kontuak.

19. Elizan abeslaria

- **Erref:** AMO-176/026
- **Iraupena:** 0:01:10. **Hasi:** 00:34:01. **Bukatu:** 00:35:11
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskolaz aparteko ikasketak

Laburpena:

Abesteko zaletasuna izan du eta eskolaz kanpo ere joaten zen ikastera. Musikako maistraren kontuak. Umetan, musika konpositorea izan nahi zuen.

20. Seroraren lana

- **Erref:** AMO-176/028
- **Iraupena:** 0:01:17. **Hasi:** 00:36:26. **Bukatu:** 00:37:43
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizarekin lotutako pertsonak

Laburpena:

Elizako eta meza aurreko seroren lanak.

21. Bilboko aberatsen etxeetan diru-eske

- **Erref:** AMO-176/029
- **Iraupena:** 0:02:19. **Hasi:** 00:37:43. **Bukatu:** 00:40:02
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Kanpoko jendearekin harremana

Laburpena:

Bilboko familia aberatsen etxeetan egondakoa da Fortuna. Mojen bidez joaten zen, dirua eskatzera. Familia txiroei laguntzea zen helburua, janaria lortzea, haurrak eskolara eramatea...

22. Laneko balioezintazuna, erorketa baten ondorioz

- **Erref:** AMO-176/030
- **Iraupena:** 0:02:54. **Hasi:** 00:40:02. **Bukatu:** 00:42:56
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak
- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Gaixotasunak

Laburpena:

Lan egiten zuen arren, ez zuen gizarte segurantzarik izan Zornotzan lanean hasi zen eskolako jantokian. Bertan lanean zegoela erori egin zen eta berak lanean jarraitu izan bazuen ere, balioezintazuna eman zioten.

23. Kantuan nola egin

- **Erref:** AMO-176/032
- **Iraupena:** 0:03:30. **Hasi:** 00:43:08. **Bukatu:** 00:46:38
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Musika

Laburpena:

Laneko balioezintazuna eman ziotenean, elizan kantatzen jarraitu zuen. Ahotsak nola ikasten zituen kontatzen du. Bernagoitian belarri eta ahots onak omen daude.

24. Aita hiru hilabetez bakarrik ezagutu zuen

- **Erref:** AMO-176/033
- **Iraupena:** 0:00:37. **Hasi:** 00:46:38. **Bukatu:** 00:47:15
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Hamabost hilabete zituela, aita Ameriketara joan zen lanera. Fortunak 10 urte zituela bueltatu zen, baina 3 hilabetetara hil zen.

25. Bernagoitiko abadeak

- **Erref:** AMO-176/035
- **Iraupena:** 0:02:41. **Hasi:** 00:48:47. **Bukatu:** 00:51:28
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizarekin lotutako pertsonak

Laburpena:

Don Pedro Berrion abadea nor zen; Floren abadea... gazteriagatik asko egin zuten. Irazola izeneko beste abade bat ere ibili zen Bernagoitian. Beste abade batzuk: Tila, Don Jose Antonio Maiona... Abadeetako batzuk euren amekin bizi ziren. Denak oso jatorrak izan dira beti.

26. Norberaren parrokian formal ibili beharra

- **Erref:** AMO-176/036
- **Iraupena:** 0:02:13. **Hasi:** 00:51:28. **Bukatu:** 00:53:41
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizarekin lotutako pertsonak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa

Laburpena:

Abadeak, norberaren parrokian formak mantendu behar ditu, baina beste herrietan ez horrenbeste. Fortuna ez da joaten auzoko afarietara, ez duelako nahi besteek bere nortasuna edo barnea ezagutzea. Gauza bat edo bestea egin, beti norbait ibiltzen da abadeari gaizki-esaka.

27. Emakumeen artean irainak

- **Erref:** AMO-176/038
- **Iraupena:** 0:01:22. **Hasi:** 00:54:02. **Bukatu:** 00:55:24
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero indarkeria

Laburpena:

Garai batean, elizaren inguruan ibiltzen ziren emakumeei buruz esaten zirenak: "mojak", neskazaharra, sakristiako neskazaharrak, "solterona"... emakumeen arteko txutxu-mutxuak izaten ziren. Gizonekin hobeto konpontzen da emakumeekin baino.

28. Gizonezkoek konfiantza errezago hartzen dute

- **Erref:** AMO-176/039
- **Iraupena:** 0:00:47. **Hasi:** 00:55:24. **Bukatu:** 00:56:11
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Bizioak
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:

Alkoholikoak izan diren pertsonekin lan egin izan du eta errazagoa da gizonezko baten konfiantza lortzea emakume batena baino.

29. Abadea, Elizarekin ezkontzen da

- **Erref:** AMO-176/041
- **Iraupena:** 0:02:28. **Hasi:** 00:56:40. **Bukatu:** 00:59:08
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizarekin lotutako pertsonak

Laburpena:

Abade batek eliza uztea eta ezkontzea ez du ongi ikusten. Abadetasuna. Abadea Elizarekin ezkontzen da.

30. Elizan gauza zaharrak kendu dira, berriak sartu gabe

- **Erref:** AMO-176/042
- **Iraupena:** 0:01:17. **Hasi:** 00:59:08. **Bukatu:** 01:00:25
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra

Laburpena:

Eliza barruan gauza asko aldatu edo kendu direla, baina berriak eraman ez direla pentsatzen du Fortunak. Fedea.

31. Bizitzako mementu zoriontsuena

- **Erref:** AMO-176/043
- **Iraupena:** 0:01:05. **Hasi:** 01:00:25. **Bukatu:** 01:01:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Iritziak » Bizitzarekiko ikuspegia

Laburpena:

Bere bizitzako mementu zoriontsuena, operazio baten aurretik izan zen. Hiltzeko aukera zuela pentsatzen zuen eta hilda zeudenak (ama, aita...) berriz ikusiko zituela jakiteak zoriontasuna sortu zion. Forturanerantz, oso garrantzitsua da pentsatzea zein izan nahi duen pertsonak, hil aurretik.

32. Bilboko 102 urteko emakumearen kontuak

- **Erref:** AMO-176/045
- **Iraupena:** 0:01:17. **Hasi:** 01:01:55. **Bukatu:** 01:03:12
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:

Bilboko 102 urteko emakume aberats bat bisitatzen du noizean behin. Haren inguruko kontuak kontatzen ditu.

33. Garai bateko eta gaur egungo pentsamoldea

- **Erref:** AMO-176/047
- **Iraupena:** 0:00:51. **Hasi:** 01:04:12. **Bukatu:** 01:05:03
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak
- Iritziak » Bizitzarekiko ikuspegia

Laburpena:

Gizartea aldatu egin da eta inportanteena jendearentzat dirua eta sexua dela uste du.

34. Garai bateko nobio kontuak

- **Erref:** AMO-176/049
- **Iraupena:** 0:03:19. **Hasi:** 01:05:27. **Bukatu:** 01:08:46
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ezkontzak
- Familia eta harremanak » Bikote kontuak

Laburpena:

Ezkondututik ondo pentsatu behar da norekin ezkontzen zaren, gero bikotez ez aldatzeko. Aitona-amonen harremana nola hasi zen kontatzen du. Aitonak erabaki zuen amonarekin ezkontzea, etxeko lanetan abila zelako.

35. Gizonezkoen eta emakumeen rolak

- **Erref:** AMO-176/052
- **Iraupena:** 0:01:37. **Hasi:** 01:10:00. **Bukatu:** 01:11:37
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:

Gizon askok emakumeak objektu moduan ikusten dituztela uste du Fortunak. Etxean, emakumeen eta gizonezkoen rolei buruzko hausnarketa egiten du.

36. Emakumea garbia izan behar da sexuan

- **Erref:** AMO-176/054
- **Iraupena:** 0:01:54. **Hasi:** 01:12:06. **Bukatu:** 01:14:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Kultura » Aisia » Hedabideak » Telebista
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Sexua

Laburpena:

Gizon eta emakumeak sexualki garbiak izan behar direla uste du Fortunak. Sexuaren inguruan dauden aldaketa asko telebistak ekarri ditu. Gizona, emakume "garbi" batekin ezkondu behar dela uste du.

37. Fededun ez izatetik, fededuna izatera

- **Erref:** AMO-176/055
- **Iraupena:** 0:01:15. **Hasi:** 01:14:00. **Bukatu:** 01:15:15
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra

Laburpena:

Fededuna ez zen gizon bat, fededun nola bihurtu zenaren kontakizuna.

38. Kanpaien ordutegia

- **Erref:** AMO-176/057
- **Iraupena:** 0:02:14. **Hasi:** 01:15:29. **Bukatu:** 01:17:43
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Kanpaiak

Laburpena:

Bernagoitian, kanpaiek beti jotzen dute goizeko seietan. Kanpandorrean gertatutako anekdota bat kontatzen du. Asteburuetan eta astegunetan kanpaiak ordu ezberdinetan jotzen dira.

39. Hil-kanpaiak Bernagoitian

- **Erref:** AMO-176/058
- **Iraupena:** 0:01:58. **Hasi:** 01:17:43. **Bukatu:** 01:19:41
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Kanpaiak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Hiletak

Laburpena:

Hil-kanpaiak nola eta noiz jo behar diren kontatzen du. Meza hasi baino ordu-erdi bat lehenago kanpaiak jotzen dute eta meza ordura arte irauten dute. Hilerrirako bidean abesten joaten dira.

40. Bernagoitiko trumoiaren aurkako konjurua

- **Erref:** AMO-176/059
- **Iraupena:** 0:03:08. **Hasi:** 01:19:41. **Bukatu:** 01:22:49
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Kanpaiak
- Natura » Meteorologia
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Ohiturak eta sinesmenak

Laburpena:

Oromiñon esaten da, Bernagoitiko kanpaiak alaiak direla. Sute batez ohartzeko kanpaiak. Udan, trumoiaren aurkako konjurua egiten da eta kanpaia jotzen da. Txingorra ("harrixa") dagoenean, bolatokian "zapatie soltau" egiten dute. Oromiñon esaten da, Berganoitiko konjurua ingurua ekaitzaz babesten duela, handik eta Urkiolaraino

41. Hilzorian dagoenaren etxearen kanpokaldean, izara txuri bat

- **Erref:** AMO-176/060
- **Iraupena:** 0:01:36. **Hasi:** 01:22:49. **Bukatu:** 01:24:25
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Hiletak

Laburpena:

Norbait oso gaixo zegoenean, etxearen kanpoaldean izara bat ipintzen zen, abadeak jakiteko bertara joan behar zela.

42. Bernagoitiako sakristaua edo serora

- **Erref:** AMO-176/061
- **Iraupena:** 0:00:47. **Hasi:** 01:24:25. **Bukatu:** 01:25:12
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizarekin lotutako pertsonak

Laburpena:

Bernagoitiako serora da Fortuna, baina "Bernagoitiako sakristaua" deitzen diote. Ez zaio serora hitza gustatzen.

43. Elizako misioetan laguntzen

- **Erref:** AMO-176/062
- **Iraupena:** 0:01:10. **Hasi:** 01:25:12. **Bukatu:** 01:26:22
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizkizunak eta otoitzak

Laburpena:

Elizako misioetako lanetan laguntzen du. Talde ezberdinak joaten dira atzerrian jendea txertatzera, hezkuntzan laguntzera...

44. Bernagoitiako bolatokia

- **Erref:** AMO-176/063
- **Iraupena:** 0:01:50. **Hasi:** 01:26:22. **Bukatu:** 01:28:12
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura

Laburpena:

Bernagoitiko bolatokia harriekin itxi zuten eta espetxea ematen du. Bolatokia zergatik itxi zuten kontatzen du. Garai batean nolakoa zen.

45. Eliza eta sakristia konpontzeko materialak, serorak lortuak

- **Erref:** AMO-176/065
- **Iraupena:** 0:01:00. **Hasi:** 01:28:17. **Bukatu:** 01:29:17
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Eraikuntza erlijiosoak

Laburpena:

Bernagoitiako eliza polita da, baina sakristia oso gaizki dago. Fortuna izan da urteetan materialak lortu dituenak eliza edo sakristia konpontzeko. Inoiz ez diote ezer ordaindu horregatik.

46. Auzoetan inbidia eta txutxu-mutxu asko

- **Erref:** AMO-176/066
- **Iraupena:** 0:02:11. **Hasi:** 01:29:17. **Bukatu:** 01:31:28
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa

Laburpena:

Auzoetan inbidia eta txutxu-mutxu asko daude. Horren inguruko anekdota bat kontatzen du.

47. Bernagoitia eta Euba

- **Erref:** AMO-176/067
- **Iraupena:** 0:01:07. **Hasi:** 01:31:28. **Bukatu:** 01:32:35
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Inguruko herriak eta auzoak

Laburpena:

Bernagoitiko jaiak, maiatzaren 8an eta 15ean izaten dira. Bernagoitiak eta Eubak nekazarien kooperatiba bat daukate elkarrekin, eta batzuetan eztabaidak egoten dira.

48. San Migel Bernakoa baben artean agertu zen

- **Erref:** AMO-176/069
- **Iraupena:** 0:02:50. **Hasi:** 01:33:30. **Bukatu:** 01:36:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak

Laburpena:

San Migel Bernakoa, maiatzaren 8an, baben artean agertu zela kontatzen da. Elizara eraman zuten baina gauero desagertu eta larrean agertzen zela eta oinatzak ikusten zirela kontatzen du.

49. Bernagoitiako eliza

- **Erref:** AMO-176/070
- **Iraupena:** 0:01:08. **Hasi:** 01:36:20. **Bukatu:** 01:37:28
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Eraikuntza erlijiosoak

Laburpena:

Berna inguruko eliza, Bernagoitian zergatik dagoen kontatzen du.

50. Bernagoitiako Aingeru Guardakoa ermita

- **Erref:** AMO-176/071
- **Iraupena:** 0:00:55. **Hasi:** 01:37:28. **Bukatu:** 01:38:23
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Eraikuntza erlijiosoak

Laburpena:

Aingeru Guardakoa da Bernagoitiako ermita bakarra.

51. Euskara ezin da galdu

- **Erref:** AMO-176/073

- **Iraupena:** 0:01:00. **Hasi:** 01:38:35. **Bukatu:** 01:39:35
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Euskara asko galdu da baina hobetzen dagoela uste du. Haurrek ez dute euskaraz lehen bezala euskaraz hitz egiten. Karmeldarretan ikasten dutenek oso euskara garbia dute.

52. Euskara Kartagotik etorri omen zen

- **Erref:** AMO-176/074
- **Iraupena:** 0:01:12. **Hasi:** 01:39:35. **Bukatu:** 01:40:47
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararekiko sentimendua

Laburpena:

Euskararen jatorria kartagotarrek ekarria dela entzunda dauka. Euskera hizkuntza bat eta bakoitzak berea defendatu behar duela uste du.

53. Bernagoitiako Errepublika Independentea

- **Erref:** AMO-176/075
- **Iraupena:** 0:02:06. **Hasi:** 01:40:47. **Bukatu:** 01:42:53
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Inguruko herriak eta auzoak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Herriaren nortasuna

Laburpena:

Bernagoitia Zornotzako auzo bat da, nahiz eta Euba dela esaten duten batzuek. Garai batean, "Bernagoitiako Errepublika Independentea" izan zela dio. Eubarekin pikeak.

54. Bernagoitiko frontoia; eliza ingurua nolakoa zen

- **Erref:** AMO-176/076
- **Iraupena:** 0:01:43. **Hasi:** 01:42:53. **Bukatu:** 01:44:36
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Eraikuntzak eta azpiegiturak

Laburpena:

Bernagoitiako frontoia konpondu beharko litzake. Eliza ingurua nolakoa zen kontatzen du.

55. Bernagoitiako parrokiaren izaera

- **Erref:** AMO-176/078

- **Iraupena:** 0:03:40. **Hasi:** 01:44:46. **Bukatu:** 01:48:26
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Eraikuntza erlijiosoak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Inguruko herriak eta auzoak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Herriaren nortasuna

Laburpena:

Bernagoitiako eliza parrokia dela kontatzen du. Eubakoa parrokia igarokorra zen eta Bernagoitikoa finkoa. Anekdota batzuk kontatzen ditu. Eubarekin pikeak.

56. Bernagoitiako kanpaia, 1816koa

- **Erref:** AMO-176/079
- **Iraupena:** 0:02:46. **Hasi:** 01:48:26. **Bukatu:** 01:51:12
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Eraikuntza erlijiosoak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Kanpaiak

Laburpena:

Bernagoitia eta Eubako parrokian artean, lehena da zaharrena. Kanpaia 1816koa da eta Tabirakoa da zaharrena.

57. Zoriontsu izateko, kontzientzia lasai

- **Erref:** AMO-176/081
- **Iraupena:** 0:01:57. **Hasi:** 01:51:20. **Bukatu:** 01:53:17
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Iritziak » Bizitzarekiko ikuspegia

Laburpena:

Norberaren kontzientzia lasai izanda, zoriontsu izan zaitezke. Euskal Telebistan ikusi zuen mahai-inguru batean esaten zutena kontatzen du.

58. Abadearekin anekdotak

- **Erref:** AMO-176/082
- **Iraupena:** 0:01:39. **Hasi:** 01:53:17. **Bukatu:** 01:54:56
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizarekin lotutako pertsonak

Laburpena:

Don Pedro abadearekin izandako anekdotak.

59. Heriotzari buruz

- **Erref:** AMO-176/083
- **Iraupena:** 0:01:04. **Hasi:** 01:54:56. **Bukatu:** 01:56:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Bestelako kontuak » Kentzekoa

Laburpena:

Hobe da heriotzean ez pentsatu eta poztasunez bizitzen saiatu.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-08-16

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com